

บทคัดย่อ

- ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย-มุสลิมในเขตชุมชนเมือง
ปัตตานี กับอำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น ศึกษากรณี
:จังหวัดปัตตานี
- ชื่อผู้เขียน : นายสัมพันธ์ สะดง
- ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
- ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาในเรื่องปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย-มุสลิมในเขตชุมชนเมือง กับอำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า 1) ประชาชนชาวไทย - มุสลิม ในเขตชุมชนเมือง ในเขตจังหวัดปัตตานีมีปัญหาความต้องการในด้านใด เรื่องใด และประเด็นใดบ้าง 2) มีผู้นำในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการประเภทและระดับ ตั้งแต่ระดับผู้นำละแวกบ้าน หมู่บ้าน ตำบล หรือ เทศบาล จนถึงนักการเมืองท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการที่สามารถฟังพา หรือสนองตอบต่อปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนชาวไทยมุสลิมที่เป็นหัวหน้าครอบครัว คู่สมรส หรือตัวแทนผู้ที่เป็นผู้ปกครองของครอบครัวนั้นๆ ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองปัตตานีในพื้นที่ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับร้อยละ5.0ของประชากรทั้งหมด แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 358 ครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏว่า

ปัญหาความเดือดร้อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าชาวบ้านมีปัญหาความเดือดร้อนในทุกด้าน ทุกเรื่อง และทุกประเด็น โดยปัญหาความเดือดร้อนมากที่สุดด้านเศรษฐกิจ เรื่องรายได้จากอาชีพหลัก ในประเด็นการมีรายได้น้อย รองลงมาด้านสังคม เรื่องยาเสพติด ในประเด็นขาดกัญชา ด้านสาธารณูปโภค เรื่องไฟฟ้า ในประเด็นไฟฟ้าราคาแพง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องสิ่งแวดล้อมมลภาวะ ในประเด็นการกำจัดขยะและของเสียต่างๆ ตามลำดับ

อำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าผู้นำระดับตำบล เป็นกลุ่มที่พวกเขาสามารถพึ่งพาได้มากที่สุด รองลงมาผู้นำระดับละแวกบ้าน ผู้นำระดับหมู่บ้าน จากนั้นสมาชิกเทศบาล ถัดมาข้าราชการเจ้าหน้าที่ในอำเภอและตำบล ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ระบุว่าพวกเขาพึ่งพาในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่อยู่ในระดับที่ใกล้ชิดชาวบ้านเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ (Trouble Shooter)

ข้อเสนอแนะ

อันสืบเนื่องมาจากการบริหารราชการแผ่นดินของไทยที่แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การปกครองส่วนกลาง 2) การปกครองส่วนภูมิภาค และ 3) การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากการศึกษาปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนในครั้งนี้นำมาปรากฏว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ทั้งๆ ที่เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและรู้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเกือบทุกด้าน ทุกเรื่อง และทุกประเด็นส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ของชุมชนไม่ค่อยได้รับการแก้ไข หรือแก้ไขไม่ตรงจุด ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องเร่งรัดดำเนินนโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ให้มาก ให้เร็ว และลึกที่สุดโดยที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรใช้การสำรวจข้อมูลปัญหาความต้องการและ ใช้กระบวนการประชาสังคมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแผนงาน กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อไป

อำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่นจากการศึกษา ปรากฏว่า อำนาจการนำของผู้นำที่อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้านเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือมากกว่าผู้นำที่อยู่ห่างไกล ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ต้องแก้ไขในอำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่นคือ ผู้นำควรมีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน หรือท้องถิ่น และมีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชน และสร้างความน่าเชื่อถือ หรือได้รับการยอมรับนับถือของประชาชนทั่วไป